

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda și Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Cazacu xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxx.

Termenul de examinare:

prima instanță: 22.06.2018 – 20.03.2020

instanța de apel: 12.05.2020 – 16.09.2020

instanța de recurs: 30.11.2020 – 14.04.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 20 martie 2020 Cazacu Sorin a fost recunoscut vinovat în baza art. 244¹ alin. (2) Cod penal, cu liberarea de pedeapsa penală din motivul expirării termenului de prescripție.

A fost respinsă, ca neîntemeiată, cererea procurorului cu privire la încasarea din contul lui Cazacu Sorin în contul statului a prejudiciului material în sumă de 1 706 100, 24 (unu milion șapte sute șase mii una sută, douăzeci și patru) lei.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Cazacu Sorin, în perioada fiscală 2012 - 2014, fiind persoană fizică care nu practica legal activitate de întreprinzător, și totodată, conform art. 13 al Codului Fiscal, subiect al impunerii fiscale, obținând un venit în sumă totală de 9 528 476 lei, transferați pe contul său din xxxxxx, care conform prevederilor art. 14 al Codului fiscal, constituie obiect al impunerii fiscale, urmărind scopul evaziunii fiscale, s-a eschivat de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit și respectiv în perioada fiscală a anului 2012 - nu a declarat și achitat impozitul pe venit din suma de 5 023 913 lei, în perioada fiscală a anului 2013 - nu a declarat și achitat impozitul pe venit din suma de 2 688 285 lei, și în perioada fiscală a anului 2014 - nu a declarat și achitat impozitul pe

venit din suma de 1 816 278 lei, iar în total, nu a declarat și achitat impozitul pe venit în sumă de 1 706 100 lei, care conform art. 126 din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari.

Acțiunile lui Cazacu Sorin au fost încadrate în baza art. 244¹ alin. (2) Cod penal, evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia în partea ce ține de neîncasarea sumei de 1 706 100, 24 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat statului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie dispusă încasarea de la Cazacu Sorin a sumei de 1 706 100, 24 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat statului.

3.1. În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- prima instanță, contrar solicitării expuse în discursul acuzatorului și ignorând cu desăvârșire faptul că, în cadrul ședințelor de judecată au fost prezentate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate, precum și gravitatea faptei comise, neîntemeiat a dispus respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat în partea ce ține de încasarea din contul inculpatului a prejudiciului cauzat prin infracțiune în sumă totală de 1 706 100,24 lei;

- nu este clară abordarea primei instanțe de a-l recunoaște vinovat pe inculpatul Cazacu Sorin în comiterea infracțiunii incriminate, fără însă a încasa prejudiciul cauzat statului, or, o asemenea conduită din partea acesteia ar însemna că inculpatul a fost prezumat parțial vinovat în comiterea infracțiunii incriminate;

-potrivit art. 221 alin. (4) Cod procedură penală, prejudiciul cauzat autorităților publice se echivalează cu prejudiciul cauzat statului, respectiv, acesta constituie un prejudiciu cauzat prin infracțiune, iar în asemenea circumstanțe se conchide că, susținerea acțiunii civile în instanța de judecată de către procuror în lipsa unei părți civile recunoscute în modul stabilit de lege pe dosar, nu era necesar;

-prima instanță nu a avut careva motive întemeiate pentru a respinge solicitarea privind încasarea din contul inculpatului Cazacu Sorin a sumei de 1 706 100, 24 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat prin infracțiune, or, pe caz erau întrunite toate condițiile necesare de înaintare și susținere a acțiunii civile în cadrul acestui proces penal, și anume: 1) infracțiunea trebuie să fi produs un prejudiciu - prejudiciul cauzat statului prin infracțiune este de 1 706 100,24 lei, care constituie proporții deosebit de mari; 2) legătura de cauzalitate dintre infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat - inculpatul Cazacu Sorin nu a declarat impozitul pe venit pentru perioada anilor 2012-201, respectiv a generat neachitarea sumei de 1 706100,24 lei; 3) prejudiciul să fie cert - certitudinea cauzării prejudiciului rezultă din faptul că, calcularea acestuia a fost stabilit în cadrul unui control fiscal, efectuat de către un organ de control

în ordinea stabilită de lege; 4) prejudiciul să nu fi fost reparat - în cadrul procesului penal atât inculpatul cât și organele fiscale nu au prezentat vreo careva dovadă privind achitarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, fapt pentru care acuzarea a solicitat încasarea acestuia odată cu pronunțarea sentinței, ceea ce în esență denotă încă odată ilegalitatea și netemeinicia soluției adoptate de către instanța de fond;

-fapta incriminată inculpatului Cazacu Sorin are un pericol social sporit din simplul considerent că suma prejudiciului cauzat statului constituie 1 706 100, 24 lei, sumă care depășește de 214 ori salariul mediu pe economie pentru anul 2020, ceea ce ar însemna remunerarea pentru munca prestată a 214 angajați din sectorul economic al Republicii Moldova;

- eschivarea de la achitarea impozitului la bugetul de stat, creează o premisă reală de amenințare a securității statului or, securitatea economică este o componentă esențială a securității naționale per ansamblu, respectiv, scopul pedepsei nu poate fi atins prin aplicarea față de inculpat a unei pedepse pentru fapta incriminată fără încasarea efectivă a prejudiciului cauzat prin infracțiune/prejudiciului cauzat statului;

-pedeapsa solicitată de către acuzare a avut drept scop corectarea și reeducarea inculpatului, ca urmare prevenirea săvârșirii de către aceasta a noi infracțiuni, iar soluția dispusă de către instanța de fond prin care inculpatul Cazacu Sorin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) din Codul penal, însă fără a fi încasat prejudiciul cauzat prin infracțiune/prejudiciul cauzat statului, or, în ultima perioadă de timp, se atestă o creștere tot mai mare a infracțiunilor ce țin de activitatea subiecților implicați în sfera activității economice a statului, iar prin comiterea acestei infracțiuni s-a atentat la securitatea economică a statului.

4. Avocatul Dorina Dilion în numele inculpatului Cazacu Sorin a contestat sentința cu apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Cazacu Sorin, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, să fie achitat, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod procedură penală.

4.1. În argumentarea cererii de apel a indicat că:

- pentru a se pronunța, instanța s-a bazat pe constatările de probe verbale și în scris prezentate, drept care, cu referire la obiectul material al infracțiunii (Formularul-tip Forma CET08 Declarația persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit), noțiunea dare de seamă fiscală descrisă de pct. 9) art. 129 din Codul Fiscal, conținutul declarației descrise prin art. 187 alin.(3) Cod fiscal, latura obiectivă a infracțiunii exprimată prin modalitățile caracteristice și coroborate la art. 83 din Codul fiscal - declarația cu privire la impozitul pe venit se prezintă organului fiscal nu mai târziu de 31 martie a anului următor anului fiscal de gestiune, în cazul depistării de către contribuabil, după 31 martie, în declarația prezentată organelor fiscale, a greșelilor care au drept consecință necesitatea introducerii corectărilor în declarația fiscală, contribuabilul are

dreptul să prezinte, în condițiile Codului fiscal, o dare de seamă corectată, în cazul dacă contribuabilul intenționează să-și schimbe domiciliul permanent din Republica Moldova în altă țară, el este obligat să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit, în modul stabilit de Codul fiscal, pentru întreaga perioadă a anului de gestiune cât a fost rezident; la cererea în scris a persoanei fizice, organul fiscal poate prelungi termenul de prezentare a declarației cu privire la impozitul pe venit, prelungirea termenului se admite numai în cazul în care cererea a fost depusă înainte de expirarea termenului stabilit pentru prezentarea declarației - instanța de judecată a reiterat faptul că acțiunile inculpatului se concordează normei incriminatoare prevăzute de art. 244¹ alin. (2) din Codul penal după semnele: „ evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari”;

- în cursul judecării cauzei, fiind administrate probele acuzării și cele prezentate de partea apărării, nu s-a demonstrat cu certitudine prezența eschivării propriu-zise în acțiunile inculpatului Cazacu Sorin de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit prin nedeclarare a veniturilor în perioada fiscală a. 2012-2014;

- în cursul judecării cauzei s-a constatat lipsa probelor directe și indirecte, care ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate. În acțiunile lui Cazacu Sorin lipsește latura obiectivă a componenței de infracțiune imputate. Prin urmare, se impune concluzia că organul de urmărire penală a nu a instrumentat cazul în speță așa încât să existe probe pertinente și concludente, care ar dovedi vinovăția persoanei vizate în dosarul penal în comiterea infracțiunii incriminate. Anume cele stabilite sunt de rezonanță de a trezi dubii în cele invocate și probele aduse de organul de urmărire penală întru învinuirea inculpatului în cele pretins comise;

- temei pentru pornirea urmăririi penale pe cauza respectivă a servit sesizarea Serviciului Fiscal de Stat RM referitor la pretinsele acțiuni ilegale ale persoanei fizice Cazacu Sorin, despre care a denunțat că nu a declarat și achitat impozite pentru perioada fiscală a. 2012-2014 în mărime de 1 706 100 lei. Declarațiile reprezentantului SFS, Mîrzac Eduard dovedesc, însă, că Serviciul Fiscal de Stat a procedat la o deducție în ceia ce privește concluzia despre neimpunerea sumelor bănești transferate pe conturile lui Cazacu Sorin, ori, potrivit răspunsurilor recepționate de la autoritățile fiscale ale Republicii Letonia nr. 8.9-8/121995 din 25.05.2017 și Republica Estonia nr. 14 1/8925-1 din 16.05.2017, conform interpelărilor economice dintre agenții economici din țările baltice și persoana fizică Cazacu Sorin, cetățean al Republicii Moldova și prezentarea informației privind impunerea veniturilor obținute de către persoana fizică, cetățean al Republicii Moldova Cazacu Sorin pe teritoriul acestora, s-a stabilit că: „AG CONSULTING LTD” nu a avut relații economice cu contribuabilul moldovean Cazacu Sorin, restul companiilor vizate nu au

prezentat informații din motiv că sunt lichidate sau activitatea lor este suspendată;

- autoritățile fiscale ale Republicii Letone și Estoniei nu au oferit răspuns concret asupra existenței impunerii/neimpunerii pe teritoriul țărilor vizate a plăților achitate de către agenții economici în folosul lui Cazacu Sorin pentru serviciile prestate;

-la adoptarea soluției, instanța de judecată a omis de a se expune vis-a-vis de argumentul apărării privind proveniența banilor, ori, audierea martorului Mîrzac Eduard a confirmat faptul, că SFS a procedat la deducție și sub acest aspect, reieșind din textul Tratatului și Acordului Internațional privind dubla impozitare, în lipsa dovezilor precum că veniturile obținute de Cazacu Sorin constituie venituri obținute din activitatea în Republica Moldova sau constituie venituri obținute din investiții și financiar;

-prima instanță a lăsat fără apreciere argumentul apărării că aceste venituri nu pot constitui un rezultat al activității în Republica Moldova, ori, Cazacu Sorin locuiește în Irlanda, iar organul de urmărire penală nu a verificat perioada aflării acestuia pe teritoriul Republicii Moldova în perioada supusă verificării, pe când cet. Cazacu Sorin s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova pe parcursul fiecărui an o perioadă mai mică de 183 de zile;

-veniturile respective nu pot fi considerate drept venituri din investiții și financiar, dat fiind faptul că nici SFS, și nici autoritățile fiscale străine interpellate, nu au prezentat probe privind deținerea de către Cazacu Sorin a investițiilor în capitalul său în activele financiare ale companiilor nerezidente de la conturile cărora au fost transferate mijloacele bănești. La fel, nu sunt argumente nici pentru a considera aceste venituri drept venituri financiare. Extrasele bancare atestă cert care este destinația plăților efectuate - plata pentru servicii, lucrări, etc. și nicidecum plata unor venituri financiare sau din investiții. Respectiv, negarea probelor prezentate în lipsa altor probe, circumstanțe, care ar demonstra contrariul, nu are temei juridic și încalcă drepturile inculpatului. Or, nici organul fiscal, nici organul de urmărire penală, nu a prezentat nici o probă care să contrazică probele prezentate documentar de către Cazacu Sorin;

- fiind audiat în cadrul judecării cauzei, Cazacu Sorin a explicat: este cetățean al Republicii Irlanda, muncește în Dublin la LTD „Maxela”. În perioada a. 2012-2014 a conlucrat cu Republica Letonia și Republica Estonia ca și persoană fizică, prestând servicii de marketing;

-temei pentru investigația inițiată de SFS a Republicii Moldova în privința sa a servit interpellarea autorităților fiscale din Dublin referitor la un caz pe aeroportul Dublin din data de 02.10.2014, pentru o sumă de bani pe care o deținea asupra sa. Ca urmare a investigațiilor întreprinse de organele competente, prin Hotărârea Curții Penale de circuit Dublin din 30.05.2017, cauza a fost clasată, iar banii restituiți în totalitate cu procentul calculat pentru perioada reținerii;

-în continuare, a fost anunțat de către autoritățile fiscale ale Republicii Moldova, că în rezultatul interpelării autorităților fiscale irlandeze, a fost inițiat controlul fiscal în privința sa. În cadrul controlului a manifestat receptivitate și a prezentat contractele de prestări servicii cu agenții economici din Republica Letonia și Estonia, precum și extrasele din conturile bancare. A mai explicat că companiilor din Letonia și Estonia a oferit servicii de marketing, remunerarea în baza acestor contracte urma a fi efectuată prin transfer bancar pe conturile din Republica Moldova și Irlanda;

-referitor la contractul de împrumut din 05.01.2012 încheiat cu Costin Petru, inculpatul a explicat că a împrumutat banii într-o perioadă când avea nevoie de bani, sumă care a restituit-o integral conform contractului de restituire a împrumutului din 14.03.2014;

-a mai explicat că, sistemul de impozitare în Irlanda este un sistem comunitar european, care este gestionat online prin Forma P60, unde sunt indicate toate veniturile directe și indirecte din care automat este extras impozitul. Fiind cetățean al Irlandei, este supus sistemului de impozitare în comunitatea europeană sau sunt supuse impozitării companiile care au efectuat transferurile. În perioada a. 2012-2014 a achitat impozitul în Irlanda în aceeași manieră pe care a descris-o. Toate sumele fiind impozitate de sistemul european, conlucrează și în prezent cu țările baltice, primește transferuri bănești pentru serviciile prestate, impozitul fiind achitat de către companiile respective. Nu a considerat că este necesar să declare sumele transferate în md din motivul cunoașterii faptului, ca fiind cetățean al Irlandei, banii se văd în sistemul unic de impozitare a comunității europene, cu atât mai mult, reieșind din logica sistemului fiscal european și întrucât nu are identitate numerică în Letonia și Estonia cu companiile țărilor baltice a avut o înțelegere verbală, precum că chestiunile fiscale le suportă acestea din urmă. A mai relatat că prin documentul executoriu seria AH nr. 168650 emis de Serviciul Fiscal de Stat, la 07.12.2017, a fost sancționat fiind determinată datoria în beneficiul statului în mărime de 1 778939,26 lei. A contestat decizia vizată în ordine civilă, care la moment se află în curs de examinare;

-prima instanță nu a luat în calcul (drept venit neimpozabil) împrumutul a 35 000 Euro conform contractului din 05.01.2012 încheiat de către Cazacu Sorin cu Costin Petru, în lipsa unui temei legal de a considera contractul respectiv nevalabil prin neprezentarea la citarea SFS a împrumutătorului, deși, la întrebarea apărătorului inculpatului, martorul a confirmat faptul că, fiind citată persoana fizică „împrumutător” Costin Petru, la SFS s-a prezentat mama persoanei fizice Costin Eugenia, care a explicat că fiul său este plecat cu traiul în Republica Italiană și nu cunoaște când acesta va vizita Republica Moldova. Mai mult, vis-a-vis de împrumutul respectiv instanței i-a fost prezentat contractul de restituire a împrumutului, însoțit de copia pașaportului împrumutătorului autentificat în modul cuvenit;

-reieșind din aceste argumente, se constată acumularea abuzivă și interpretarea eronată a probelor de către organul de urmărire penală și

instanța de judecată, or, în acțiunile lui Cazacu Sorin nu s-a constatat eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit care constituie amânarea continuă și nelimitată, fără temei, a îndeplinirii obligației de a prezenta declarația cu privire la venituri;

-apărarea susține că pentru a putea fi aplicată răspunderea în baza art. 244¹ Cod penal este necesar ca făptuitorul să poată și trebuie să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit. Nesocotirea de către făptuitor a prevederilor legislației fiscale poate adopta forma eschivării de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit. Potrivit alin. (1) art.233 al Codului fiscal, „tragerea la răspundere pentru încălcare fiscală se face în temeiul legislației fiscale în vigoare în timpul și la locul săvârșirii încălcării, cu condiția ca încălcarea fiscală, prin caracterul ei, nu atrage după sine, în condițiile legii, răspunderea penală”. Prin prisma acestei prevederi legale, se poate afirma că neprezentarea dării de seamă fiscale (inclusiv a declarației cu privire la impozitul pe venit) sau prezentarea tardivă a acesteia nu atrage răspunderea în baza art. 244¹ Cod penal. Numai sustragerea categorică și definitivă de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit intră sub incidența art. 244¹ Cod penal. În cazul în care o astfel de sustragere are un caracter limitat în timp, răspunderea se va aplica în baza alin. (1) art. 260 Codului fiscal;

- în situația când nu s-a demonstrat prin acte doveditoare, și anume, informațiile eliberate de SFS cu privire la prezentare sau neprezentare de către Cazacu Sorin a declarației cu privire la impozitul pe venit pentru perioada fiscală a. 2012-2014, evaziunea fiscală în acțiunile inculpatului Cazacu S. nu poate fi reținută;

- prima instanță a omis de a se expune asupra condițiilor de respectare, la caz, principiului non bis in idem, or, potrivit practicii CEDO, dubla sancționare administrativă și penală pentru fapte de natură fiscală constituie o încălcare a art. 4 din Protocolul nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (cauza Johannesson și alții împotriva Islandei, unde Curtea Europeană a Drepturilor Omului a hotărât, în unanimitate, că a fost încălcat art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului), precum și vis-a-vis de solicitarea apărării de constatare în temeiul art. 29 alin. (4) Cod de procedură penală, încălcării art. 4 din Protocolul nr.7 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului prin pornirea procesului penal în privința lui Cazacu Sorin, și încetării procesului penal în baza art. 275 pct. 9), 285 alin. (2) din Codul de procedură penală.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020 apelul declarat de către procuror a fost respins, ca fiind nefondat, iar apelul declarat de avocatul Dorina Dilion în interesele inculpatului Cazacu Sorin a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cazacu Sorin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală în temeiul art. 60 Cod penal

în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. În rest, sentința a fost menținută.

5.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat că, prima instanță, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului Cazacu Sorin o încadrare juridică corespunzătoare, și anume art. 244¹ alin. (2) Cod penal – evaziunea fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, care a condus la neachitarea impozitului, în proporții deosebit de mari.

5.2. Instanța de apel, referitor la cerințele invocate de procuror în cererea sa de apel, a atestat că la materialele cauzei penale lipsește vreun act procesual care ar denota faptul că în cadrul dosarului penal a fost recunoscută parte civilă, potrivit prevederilor art. 61 alin. (1), (2) Cod penal și art. art. 221 alin. (1), (4), 385 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 73 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, instanța de apel a indicat că inculpatul Cazacu Sorin nu a fost recunoscut în cadrul dosarului penal în calitate de parte civilmente responsabilă, or, în acest sens lipsește careva act care să confirme această calitate.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a atestat că potrivit Hotărârii seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, indică că: restanța la bugetul de stat a contribuabilului Cazacu Sorin la data de 07 decembrie 2017, constituie 1 778 939, 26 lei, se sechestrează bunurile lui Cazacu Sorin, de ridicat banii în numerar inclusiv în valută străină din locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numeralul, precum și din rețeaua lui comercială, de urmărit datoria debitoare a contribuabilului, iar la data de 13 martie 2018 Serviciul fiscal transmite în ordinea art. 11 Cod de executare, Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017, către biroul executorului judecătoresc Iacob Miron.

Potrivit încheierii din 26.03.2018, executorul judecătoresc Miron Iacob, a intentat procedura de executare în temeiul documentului sus-menționat, a stabilit debitorului Cazacu Sorin termen de 3 zile pentru a prezenta dovada achitării datoriei, iar în caz de neachitare de a o achita în termen de 15 zile, precum și a informat debitorul Cazacu Sorin despre efectele neachitării în termenul prevăzut a datoriei în sumă de 1 778 939, 26 lei.

În contextul actelor menționate supra, instanța de apel a apreciat ca nefondată solicitarea acuzatorului de stat de a dispune încasarea de la Cazacu Sorin suma de 1 706 100,24 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat statului, or, prin Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care este un document

executoriu, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, în modul prevăzut de procedura civilă a dispus încasarea de la Cazacu Sorin a sumei de 1 778 939,26 lei, cu titlu de restanță la bugetul de stat, în suma căruia se include și suma de 1 706 100,24 lei prejudiciul cauzat prin infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod Penal.

5.3. Cu referire la apelul declarat de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Cazacu Sorin în partea ce ține de pronunțarea unei sentințe de achitare, instanța de apel a relatat că prima instanță corect a dat o încadrare juridică acțiunilor inculpatului Cazacu Sorin în baza art. 244¹ alin. (2) Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești, în baza materialelor cauzei penale, instanța de apel a constatat că inculpatul Cazacu Sorin, în vederea realizării intenției sale, în perioada fiscală 2012 - 2014, fiind persoană fizică care nu practica legal activitate de întreprinzător, și totodată, conform art. 13 al Codului fiscal, subiect al impunerii fiscale, obținând un venit în sumă totală de 9 528 476 lei, transferați pe contul său din Republica Letonia și Republica Estonia, care conform prevederilor art. 14 al Codului fiscal, constituie obiect al impunerii fiscale, urmărind scopul evaziunii fiscale, s-a eschivat de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit și respectiv în perioada fiscală a anului 2012 - nu a declarat și achitat impozitul pe venit din suma de 5 023 913 lei, în perioada fiscală a anului 2013 - nu a declarat și achitat impozitul pe venit din suma de 2 688 285 lei și în perioada fiscală a anului 2014 - nu a declarat și achitat impozitul pe venit din suma de 1 816 278 lei, iar în total, nu a declarat și achitat impozitul pe venit în sumă de 1 706 100 lei, care, conform art. 126 din Codul penal, constituie proporții deosebit de mari.

Cu referire la argumentele părții apărării despre faptul că nu a fost demonstrată cu certitudine prezența eschivării propriu-zise în acțiunile inculpatului Cazacu Sorin de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit prin nedeclarare a veniturilor în perioada fiscală a. 2012 - 2014, instanța de apel le-a apreciat ca nefondate, or, din materialele cauzei penale rezultă că inculpatul nu a prezentat declarația cu privire la impozitul pe venit, deși în conformitate cu art. 13 din Codul fiscal era subiect al impunerii fiscale, ultimul obținând un venit în sumă totală de 9 528 476 lei, transferați pe contul său din Republica Letonia și Republica Estonia, care conform prevederilor art. 14 din Codul fiscal, constituie obiect al impunerii fiscale.

La fel, instanța de apel a respins argumentele avocatului Dorina Dilion referitor la faptul că în acțiunile inculpatului Cazacu Sorin lipsește latura obiectivă a componenței de infracțiune imputate, așa cum, în baza probelor administrate la dosar, s-a stabilit în acțiunile inculpatului - fapta prejudiciabilă care la caz s-a exprimat în inacțiunea de eschivare de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, urmările prejudiciabile sub forma neachitării impozitului pe venit în sumă de 1 706 100 lei, fiind dovedită și legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

În acest sens, instanța de apel a indicat că prin actul de control nr. 5-682164, prelungit pe Actele de control nr. 5-682165 și 3-536943 din 30.06.2017 s-a stabilit că, contrar prevederilor art. 8 alin. (2) lit. c) și e) Codul fiscal, contribuabilul Cazacu Sorin s-a eschivat de la calculul și achitarea impozitului pe venit pentru anul 2012 în sumă de 902 825,51 lei, pentru anul 2013 în sumă de 480 135,73 lei și pentru anul 2014 în sumă de 322 418,60 lei. Prin decizia nr. 164 din 17.08.2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat s-a atestat că în urma efectuării controlului fiscal repetat prin metoda verificării tematice cu aplicarea metodelor indirecte, s-a decis: a calcula și încasa la buget suma de 1 706 100 lei, impozit pe venit nedeclarat pentru perioadele fiscale 2012 – 2014.

Instanța de apel a apreciat critic și argumentele părții apărării referitor la faptul că aceste venituri nu pot constitui un rezultat al activității în Republica Moldova, întrucât Cazacu Sorin locuiește în Irlanda, iar organul de urmărire penală nu a verificat perioada aflării acestuia pe teritoriul Republicii Moldova în perioada supusă verificării, pe când cet. Cazacu Sorin s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova pe parcursul fiecărui an o perioadă mai mică de 183 de zile, or, în conformitate cu art. 83 alin. (2) Cod Fiscal (în redacția Legii la data comiterii faptei) sunt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit, persoanele fizice care au obligația privind achitarea impozitului sau care nu au obligații privind achitarea impozitului, dar obțin venituri impozabile atât sub formă de salariu, cât și din orice alte surse, a căror sumă totală depășește 25200 lei pe an, iar în conformitate cu art. 14 alin. (1) lit. c) Cod Fiscal, obiect al impunerii este venitul din investiții și financiar din orice surse aflate în afara Republicii Moldova, obținut de persoanele fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova care nu desfășoară activitate de întreprinzător. Totodată, urmează a se reține că potrivit răspunsurilor recepționate de la autoritățile fiscale ale Republicii Letonia nr. 8.9-8/121995 din 25.05.2017 și Republica Estonia nr. 14-1/8925-1 din 16.05.2017 conform interpelărilor remise privind confirmarea sau infirmarea veridicității efectuării operațiunilor economice dintre agenții economici din Țările Baltice și persoana fizică cetățean al Republicii Moldova, Cazacu Sorin și prezentarea informației privind impunerea veniturilor obținute de către persoana fizică cetățean al Republicii Moldova, Cazacu Sorin pe teritoriul acestora, s-a stabilit că „AG Consulting LTD” nu a avut relații economice cu contribuabilul moldovean Cazacu Sorin, iar restul companiilor vizate nu au prezentat informații din motiv că sunt lichidate sau activitatea lor este suspendată.

Lipsite de suport juridic, de către instanța de apel, au fost considerate și alegațiile avocatului Dilion Dorina precum că sumele de bani au fost impozitate de sistemul european, or, din conținutul informațiilor prezentate de către autoritățile fiscale ale Republicii Letonia și Republicii Estonia, nu au putut fi confirmate achitarea impozitelor din mijloacele bănești intrate în conturile bancare din străinătate, deținute de Cazacu Sorin, în calitate de plăți pentru serviciile prestate. Totodată, nici inculpatul Cazacu Sorin și nici autoritățile

fiscale străine nu au prezentat careva probe confirmative privind impunerea pe teritoriul Republicii Letonia și Republica Estonia a veniturilor provenite de la plățile achitate de către agenții economici, în folosul cet. Cazacu Sorin, pentru serviciile prestate de către acesta. Prin urmare, încasările de mijloace bănești, provenite de la transferurile din străinătate se consideră venit impozabil în Republica Moldova. Iar în legătură cu faptul că, persoana fizică Cazacu Sorin are domiciliul înregistrat în mun. Chișinău, s. Ghidighici, str. A. Mateevici 11, deținând statutul de rezident al Republicii Moldova și încasările de mijloace bănești, provenite de la transferurile din străinătate nu au fost impozitate, contribuabilul a fost supus impunerii potrivit legislației Republicii Moldova. Mai mult, din materialele cauzei penale rezultă că sumele transferate la conturile bancare deținute de contribuabil potrivit căruia au fost achitate în calitate de plăți pentru serviciile prestate sunt identice cu sumele contractelor prezentate de contribuabil, ceea ce denotă faptul că încasările de mijloace bănești din străinătate nu au fost impozitate de către autoritățile fiscale ale Republicii Letonia și Republica Estonia, respectiv, contribuabilul urma să declare veniturile obținute din străinătate în Republica Moldova.

Instanța de apel a respins, inclusiv, argumentele părții apărării în partea ce ține de împrumutul a 35 000 Euro conform contractului din 05.01.2012 încheiat de către Cazacu Sorin cu Costin Petru, or, din materialele cauzei penale rezultă că persoana fizică Costin Petru a fost citată la sediul Serviciului Fiscal pentru data de 16.02.2017 în scopul prezentării informațiilor ce ține de relațiile financiare cu Cazacu Sorin pentru perioada anilor 2012 – 2014. La data indicată în citație s-a prezentat mama persoanei Costin Petru și a explicat că fiul ei este plecat cu traiul în Italia și nu cunoaște când acesta se va întoarce, concomitent aceasta a comunicat că nu deține careva informații privind împrumutul acordat lui Cazacu Sorin.

Totodată, instanța de apel a reținut că organul fiscal l-a citat pe Costin Petru pentru a confirma faptul acordării împrumutului, precum și informația privind rambursarea acestuia, deoarece în contractul de împrumut, termenul de rambursare a sumei împrumutului era indicat data de 05.01.2013.

Astfel, în temeiul art. 223 Cod fiscal, nu a avut loc verificarea datelor indicate de către Costin Petru cu datele indicate în contractul de împrumut nr. 05012012 din 05.01.2012 și datele indicate de către Cazacu Sorin, deoarece Serviciul Fiscal nu a avut posibilitatea să efectueze un astfel de control din motiv că conform explicațiilor prezentate de către mama persoanei fizice, Costin Petru, acesta nu se află în Moldova și nu se știa când va reveni. Or, în situația în care Serviciul Fiscal nu poate să contrapună unele date, legislația fiscală prevede că după emiterea deciziei Serviciului Fiscal, probele trebuie să le confirme însăși contribuabilul.

Cu privire la argumentul avocatului Dilion Dorina ce ține de dubla sancționare a inculpatului Cazacu Sorin, administrativ și penal, pentru faptele de natură fiscală, ceea ce constituie o încălcare a art. 4 din Protocolul nr. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de apel a menționat că

aceasta nu indică la încălcarea art. 22 Cod procedură penală, or, prin decizia nr. 164 din 17 august 2017 emisă de Serviciul Fiscal de Stat s-a constatat încălcări fiscale comise de către Cazacu Sorin (pentru care Serviciul Fiscal de Stat a calculat și a încasat la buget a impozitului pe venit nedeclarat pentru perioadele fiscale 2012-2014, majorarea de întârziere și amendă), iar în cauza penală, inculpatului Cazacu Sorin i s-a incriminat infracțiunea de evaziune fiscală a persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător, prin eschivarea de la prezentarea declarației cu privire la impozitul pe venit, care a condus la neachitarea impozitului în proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de apel nu a constatat că în speța dată a fost încălcat principiul „non bis in idem” așa cum inculpatul Cazacu Sorin a fost sancționat pentru încălcări fiscale, iar în ordinea procedurii penale, inculpatul a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii de evaziune fiscală, care presupune o infracțiune separată, cu elementele constitutive diferite.

Subsidiar, instanța de apel, a indicat că la individualizarea pedepsei penale, potrivit sentinței, prima instanță a stabilit că infracțiunea care i se incriminează inculpatului Cazacu Sorin, prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, potrivit prevederilor art. 16 alin. (2) Cod penal este o infracțiune ușoară, fiind comisă în perioada fiscală 2012-2014, iar din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani pentru a fi atras la răspundere penală. Astfel, instanța de fond a dispus încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală a inculpatului Cazacu Sorin în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pe capătul de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal. Însă, instanța de apel, în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în afară de temeiurile invocate și cererea de apel, examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei, a atestat că, prima instanță, deși a constatat corect că la caz a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, a admis erori de drept, având în vedere faptul că la încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție, inculpatul se liberează de pedeapsa penală.

În contextul dat, instanța de apel a indicat că acțiunile inculpatului Cazacu Sorin întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, care potrivit art. 16 Cod penal, se califică ca infracțiune ușoară, și, în conformitate cu prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel în speță a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, așa cum, infracțiunea a fost comisă în perioada fiscală 2012 - 2014, iar din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani pentru a fi tras la răspundere penală.

În ceea ce privește soluția primei instanțe, care a dispus liberarea de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, instanța de apel a notat că, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că o asemenea soluție poate fi adoptată doar când termenul prescripției tragerii la răspundere penală este împlinit în momentul aflării cauzei penale în faza de urmărire penală ori până la punerea pe rol a acesteia în instanța de judecată,

ceea ce în speța dată nu și-a găsit confirmare. Or, la caz, prima instanță a pronunțat o sentință de condamnare, prin care l-a recunoscut vinovat pe Cazacu Sorin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, respectiv, efect al intervenirii termenului de prescripție, instanța de fond urma să pună în discuție fie, chestiunea de absolvire de pedeapsă ori de neexecutare a sentinței de condamnare în legătură cu prescripția.

6. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, procurorul accentuează că la adoptarea soluției de menținere a sentinței primei instanțe în partea soluționării chestiunii privind repararea pagubei materiale cauzate statului urmare a săvârșirii infracțiunii, instanța de apel greșit s-a solidarizat cu poziția instanței de fond și neîntemeiat a ignorat argumentele invocate de către procurorul apelant.

Menționează că, potrivit legii, instanța de apel avea obligația pozitivă de a se pronunța motivat asupra argumentelor procurorului apelant privind erorile admise de către prima instanță la soluționarea chestiunii privind despăgubirea statului și în consecință să dea un răspuns clar și concis întru asigurarea garanțiilor unui proces echitabil. Or, din conținutul deciziei recurate, partea acuzării a reținut că instanța de apel nu a răspuns argumentat la fiecare dintre obiecțiile formulate de către procuror în cererea sa de apel referitor la eșecul instanței de fond de a soluționa judicios o chestiune separată de drept, prevăzută la art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală.

Reieșind din conținutul părților descriptive ale hotărârilor judecătorești ale instanțelor de fond, rezultă că ultimele, deși corect au făcut trimitere la prevederile art. 385 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, și anume la soluționarea chestiunii privind repararea pagubei materiale cauzate statului prin infracțiune, greșit au concluzionat că statul nu va trebui despăgubit în ordinea justiției penale tocmai pentru motivul că prin Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care este un document executoriu, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, în modul prevăzut de procedura civilă a dispus încasarea de la Cazacu Sorin a sumei de 1 778 939,26 lei cu titlu de restanță la bugetul de stat, în suma căruia se include și suma de 1 706 100,24 lei prejudiciul cauzat prin infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod penal.

În aceste sens, partea acuzării reține că hotărârea Serviciului Fiscal de Stat nu este una irevocabilă și că ar putea eventual să fie anulată într-o instanță de drept comun din motive variate. Mai mult, hotărârea sus-menționată nu era executată de către debitorul Cazacu Sorin la momentul adoptării sentinței și respectiv a deciziei recurate, astfel încât să se poată considera că statul a fost despăgubit efectiv.

Subliniază, că instanțele de fond și-au motivat contradictoriu hotărârile judecătorești contestate în ordine de apel și respectiv de recurs, or, așa cum rezultă din conținutul părților lor descriptive, s-a reținut, de o parte că, statul nu va trebui despăgubit pentru că nu ar fi fost recunoscut în calitate de parte civilă în lipsa unei cereri de chemare în judecată introduse în interesul său, și respectiv contradictoriu, că statul nu va trebui despăgubit pe motiv că organele fiscale ar fi adoptat un act administrativ prin care ar fi pus în sarcina debitorului Cazacu Sorin plata sumei litigioase.

Contradictorie, consideră și argumentarea privind imposibilitatea punerii în sarcina inculpatului Cazacu Sorin a obligației de plată a despăgubirilor materiale în sumă de 1 706 100,24 lei din motiv că inculpatul Cazacu Sorin nu ar fi fost recunoscut în calitate de parte civilmente responsabilă.

În ultim plan, susține că instanța de apel, contrar prevederilor legii materiale dar și a celei procesual penale, a casat sentința primei instanțe din alte motive, în ordinea stabilită la art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală și a pronunțat o soluție nouă privind liberarea inculpatului Cazacu Sorin de pedeapsă penală în temeiul art. 60 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. În acest caz, soluția instanței de apel contravine prevederilor art. 60 Cod penal, raportate celor de la art. 389 alin. (4) pct. 3 Cod de procedură penală, din motiv că norma de drept material reglementează instituția juridică a liberării de răspundere penală a persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni iar cea de procedură penală enunțată în contextul prezentului alineat reglementează modalitatea de realizare a liberării.

7. Avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Cazacu Sorin a prezentat referință la recursul declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Apărarea consideră că recursul procurorului nu corespunde cerințelor art. 427 Cod de procedură penală, or argumentele și temeiurile invocate în recurs, nu constituie temei pentru admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel.

8. Verificând argumentele recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă, că

titularul acestuia invocă în calitate de temei pentru casarea hotărârii instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stabilește, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată, că astfel de eroare de drept nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul părții acuzării.

Astfel, potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală stabilesc, că instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, cu referire la criticile invocate de acuzare, precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, deoarece, verificând minuțios decizia recurată în raport cu argumentele invocate în apel, se atestă că acuzarea a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

Colegiul penal menționează, că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

În speță se atestă că, acuzatorul de stat este de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului însă, critică hotărârea recurată sub aspectul că instanța de apel greșit a casat sentința primei instanțe din alte motive, în ordinea stabilită la art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală și a pronunțat o soluție nouă privind liberarea inculpatului Cazacu Sorin de pedeapsă penală în temeiul art. 60 Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Având în vedere motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal apreciază ca fiind nefondate argumentele

recurentului cu privire la netemeinicia soluției instanței de apel, din raționamentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

Alin. (1) al articolului 389 Cod de procedură penală, prevede că sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Pct. 3) alin. (4) al aceluiași articol, stipulează că sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Conform pct. a) alin. (1) art. 60 Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală, dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.

La caz, acțiunile inculpatului Cazacu Sorin întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, care, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor ușoare.

Potrivit prevederilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)–9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Raportând dispozițiile legale incidente la cauza dedusă judecării, Colegiul penal statuează că infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod penal a fost comisă de către inculpatul Cazacu Sorin în perioada fiscală 2012-2014, astfel, din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 2 ani de a fi tras la răspundere penală.

În temeiul circumstanțelor enunțate, Colegiul penal ține să menționeze că instanța de apel, corect a casat sentința primei instanțe, în această latură, pronunțând în acest sens, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cazacu Sorin a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 244¹ alin. (2) Cod penal, cu liberarea de pedeapsă penală în temeiul art. 60 Cod penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. Or, instanța de fond, care a dispus liberarea de răspundere penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, nu a ținut cont de faptul că o asemenea soluție poate fi adoptată numai în cazul în care termenul prescripției tragerii la răspundere penală este împlinit în momentul aflării cauzei penale în faza de urmărire penală, sau pînă la punerea pe rol al acesteia în instanța de judecată. În cazul dat, pe parcursul judecării cauzei, stabilindu-se expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, prima instanță urma, prin sentință motivată, să înceteze procesul penal în cauza respectivă, fără a-l libera de răspundere penală.

Într-o altă ordine de idei, partea acuzării, mai semnalează dezacordul cu soluția instanțelor de fond privind respingerea cererii de încasare din contul inculpatului Cazacu Sorin în contul statului a prejudiciului cauzat prin

infracțiune, în sumă totală de 1 700 100, 24 lei, eronat concluzionând că statul nu va trebui despăgubit în ordinea procedurii penale din motivul că prin Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care este un document executoriu, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, în modul prevăzut de procedura civilă a dispus încasarea de la Cazacu Sorin a sumei de 1 778 939,26 lei cu titlu de restanță la bugetul de stat, în suma căruia se include și suma de 1 706 100,24 lei, prejudiciul cauzat prin infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod penal.

Cu referire la acest aspect, Colegiul penal reiterează că potrivit pct. 11 alin. (1) art. 385 Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă.

Acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecătii, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și celui moral.

În conformitate cu art. 61 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, parte civilă este recunoscută persoana fizică sau juridică în privința căreia există suficiente temeiuri de a considera că în urma infracțiunii i-a fost cauzat un prejudiciu material sau moral, care a depus la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată o cerere de chemare în judecată a bănuitului, învinuitului, inculpatului sau a persoanelor care poartă răspundere patrimonială pentru faptele acestuia. Acțiunea civilă se judecă de către instanță în cadrul procesului penal dacă volumul prejudiciului este incontestabil. Recunoașterea ca parte civilă se efectuează prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată.

Potrivit art. 221 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal pînă la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

Ținînd cont de faptul, că în procesul penal, ca și în cel civil, se menține principiul disponibilității de exercitare a acțiunii civile, spre deosebire de acțiunea civilă exercitată în procesul civil, cea exercitată în procesul penal dispune de anumite condiții de exercitare, și anume: infracțiunea trebuie să fi produs un prejudiciu; legătura de cauzalitate dintre infracțiunea săvârșită și

prejudiciul reclamat; prejudiciul să fie cert; prejudiciul trebuie să nu fi fost reparat; să existe constituire ca parte civilă.

În conformitate cu art. 73 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, parte civilmente responsabilă este recunoscută persoana fizică sau juridică care, în baza legii sau conform acțiunii civile înaintate în procesul penal, poate fi supusă răspunderii materiale pentru prejudiciul material cauzat de faptele învinuitului, inculpatului. Recunoașterea ca parte civilmente responsabilă se face prin hotărâre a organului de urmărire penală sau a instanței.

Astfel, verificând materialele cauzei, Colegiul penal constată că lipsește careva act procesual care ar confirma atât recunoașterea unei părți civile pe cauza dată, cât și recunoașterea inculpatului Cazacu Sorin în calitate de parte civilmente responsabilă, ceea ce contravine prevederilor sus-menționate.

Din materialele cauzei penale, Colegiul penal atestă că, potrivit Hotărârii seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, indică că: restanța la bugetul de stat a contribuabilului Cazacu Sorin la data de 07 decembrie 2017, constituie 1 778 939, 26 lei, se sechestrează bunurile lui Cazacu Sorin, de ridicat banii în numerar inclusiv în valută străină din locurile și localurile în care contribuabilul păstrează numeralul, precum și din rețeaua lui comercială, de urmărit datoria debitoare a contribuabilului, iar la data de 13 martie 2018 Serviciul fiscal transmite în ordinea art. 11 Cod de executare, Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017, către biroul executorului judecătoresc Iacob Miron.

Potrivit încheierii din 26 martie 2018, executorul judecătoresc Iacob Miron, a intentat procedura de executare în temeiul documentului sus-menționat, a stabilit debitorului Cazacu Sorin termen de 3 zile pentru a prezenta dovada achitării datoriei, iar în caz de neachitare, de a o achita în termen de 15 zile, precum și a informat debitorul Cazacu Sorin despre efectele neachitării în termenul prevăzut a datoriei în sumă de 1 778 939, 26 lei.

Parcurgerea acestor considerente relevă că, în esență, instanțele de fond corect, au apreciat, drept nefondată, solicitarea acuzatorului de stat de a dispune încasarea de la Cazacu Sorin suma de 1 706 100,24 lei, cu titlu de prejudiciu cauzat statului, or, prin Hotărârea seria AH nr. 168650 din 07 decembrie 2017 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, care este un document executoriu, Serviciul fiscal DGAF mun. Chișinău, în modul prevăzut de procedura civilă a dispus încasarea de la Cazacu Sorin a sumei de 1 778 939,26 lei, cu titlu de restanță la bugetul de stat, în suma căruia se include și suma de 1 706 100,24 lei prejudiciul cauzat prin infracțiunea prevăzută de art. 244¹ alin. (2) Cod penal. Subsidiar, Colegiul penal, reiterează că argumentul dat a fost invocat în cererea de apel declarată de către procuror, asupra căruia instanța de apel s-a expus temeinic, așa cum este indicat în pct. 5, 5.1. al prezentei decizii, soluție pe care instanța de recurs o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară, deoarece soluția

instanței de apel este pe deplin conformă circumstanțelor de fapt și de drept stabilite, precum și practicii judiciare constante.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*a se vedea, în special, cauzele Garcia Ruiz v. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999; Helle v. Finlanda, hotărârea din 19 decembrie 1997*).

Totodată, în concepția Curții Europene, art. 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (*cauza Van de Hurk v. Olanda, nr. 16034/90 din 19 aprilie 1994, Immeubles Groupe Kosser v. Franța, nr. 38748/97 din 9 martie 1999*).

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel, nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, urmând a fi dispusă inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Cazacu xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **28 mai 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor